

СТАРЫЕ ТРАДИЦИИ – НОВЫЕ СТРАТЕГИИ

По традиции в конце года состоялось заседание Совета старейшин КазНУ им. аль-Фараби, которое открыл с приветственным словом ректор, академик Г.Мутанов. Участники собрания минутой молчания почтили память навсегда ушедших коллег: Заслуженного деятеля науки РК, доктора филологических наук, профессора Турсынбека Какишева, доктора исторических наук, профессора факультета международных отношений Кенеса Қожахметова, доктора физико-математических наук, профессора Совета Исатаева.

ИННОВАЦИИ В НАУКУ

Делегация Иранского исследовательского института Шахес Пажу в преддверии Нового года встретилась с учеными КазНУ. Исследовательский Институт намерен тесно сотрудничать с КазНУ по инновационным проектам и готов помочь в дальнейшем их продвижении в производственном секторе.

На встрече первый проректор КазНУ М. Буркитбаев отметил: «Мы полностью готовы участвовать с вами в совместных образовательных и научных проектах. Мы знаем о достижениях ваших ученых в сферах атомной энергетики и в космосе. Сейчас наш университет в основном нацелен на коммерциализацию своих технологий и готов поработать с вами над этими проектами».

В свою очередь ректор Исследовательского института Шахес Пажу г-н Амир Махмудзаде отметил, что бренд вуза КазНУ очень популярен в Иране.

Продолжение на 2 стр.

МАҢЫЗДЫ ЖҮЫН

Жаңа жылда тың серпінмен жұмысқа кіріскен оқытушы-профессорлар құрамы ректорат мәжілісінде қысқы емтихан сессиясының қорытындыларын талқылады.

14-30 желтоқсан аралығында өткен биылғы қысқы семестр нәтижелері жайлы академиялық мәселелер жөніндегі департамент директоры Асқар Құсупбекұлы Хикметов хабарлама жасады. Оның айтуынша, бакалавриат бойынша 4882, магистратурада – 2811, докторантурада – 755 емтихан өткізілген. Жазбаша және тестік түрде өткен емтихандардың әр факультет бойынша жалпы сипатымен таныстыра отырып, департамент директоры студенттердің үлгеріміне ерекше мән берді. Оның ішінде «Алтын белгі» иегерлерінің үлгерімі, әдеттегідей, бөлек ұсынылды. Олардың үлгерімі жыл сайын бірқалыпты деңгейде келеді.

«Ал бакалавриат сатысындағы студенттердің жалпы үлгерімін алатын болсақ, өткен жылдармен салыстырғанда көрсеткіш артқан», – дейді департамент директоры. Биыл университетке оқуға түскен студенттердің басым көпшілігі физика-техникалық, механика-математика, география және табиғатты пайдалану, Экономика және бизнес жоғары мектебі, биология және биотехнология факультеттерінің еншісінде. Бакалавриат студенттерінің тең жартысы өте жақсы және жақсы деген бағаға оқыса, 20 пайыздан астамы өте жақсы бағаға оқиды. Дегенмен әр факультеттегі студенттердің үлгерім көрсеткіштері әркелкі. Сонымен қатар ректорат мүшелері назарына магистратура, докторантура бойынша да толыққанды мәлімет берілді.

Асқар Құсупбекұлы өз хабарламасында бейне бақылау орнатылған аудиториялардың пайыздық үлесіне де тоқталды.

Жалғасы 2-бетте

Члены общественно-консультативного органа собрались в обновленном составе. Единогласно было принято решение включить в Совет старейшин доктора филологических наук, профессора Берікбая Сағындықұлы и доктора физико-математических наук, профессора Зейноллу Жанабаева. Совет старейшин объединяет опытных и авторитетных ученых университета, имеющих особые заслуги в области науки и образования.

Первый проректор КазНУ, профессор Мухамбеткали Буркитбаев выступил с докладом об итогах 2015 года.

Коллектив университета продолжает работать над решением задач, поставленных Президентом РК Н. Назарбаевым перед системой высшего образования, чтобы к 2020 году минимум два университета Казахстана вошли в рейтинг лучших мировых университетов. КазНУ им. аль-Фараби неуклонно следует разработанной для этой цели Программе трансформации в современный исследовательский университет и дорожной карте по продвижению своих позиций в мировом рейтинге вузов.

В основу формирования исследовательского университета положена философская идея великого мыслителя аль-Фараби о добродетельном городе, которая реализуется в проекте «Al-Farabi university Smart City»,

как симбиоз технологических и духовно-нравственных концептов.

На сегодняшний день университетом проведена полная модернизация учебных программ в соответствии с образовательными программами TOP-100 университетов мира. Внедрена новая образовательная технология STEM-образование, которая способствует подготовке квалифицированных специалистов для высокотехнологичных направлений производства. Образовательные программы университета реализуются на основе принципа компетентностно-ориентированной профессиональной подготовки специалистов. Проведена международная аккредитация более 90% образовательных программ по всем уровням образования. Внедрено полиязычное обучение на трех языках по 230 образовательным программам, из них в 125-ти обучение ведется только на английском языке. За отчетный период количество групп, обучающихся на английском языке, увеличилось в 2 раза. Системно проводятся летние школы и образовательные форумы с привлечением зарубежных обучающихся. Так, в прошлом учебном году более 30 студентов из США и 20 из Франции обучались в нашем вузе

Продолжение на 4 стр.

БҮГІНГІ САНДА:

ТАУ ТҰЛҒА

2-бет

КӘСІБИ БАҒДАР

6-бет

ҚАЗҰУ –
МЕНИҢ ТАҢДАУЫМ

7-бет

Өскелең ұрпаққа болашаққа жол нұсқайтын «Өнегелі өмір» сериясының кезекті 61-шығарылымы танымал мемлекет және қоғам қайраткері, аса көрнекті әдебиеттанушы, ғалым, ҚР ҰҒА академигі Нұрғали Рымғали Нұрғалиұлына арналды.

Тау тұдағ

өмірінен қызықты оқиғалар айтып, бірлесіп жасаған жұмыстары туралы естеліктерімен бөлісті. Соның ішінде, Төлек Тілеуханов жазушының қазақ әдебиетін зерттеуге қосқан үлесіне ерекше тоқталды. «Ол театртану мен театр сынын қалыптастыруда қазақ жазушыларының ішінде алғашқылардың бірі болды. Сонымен қатар, ол репрессияға ұшыраған А. Байтұрсынов, М. Дулатов, Б. Майлин сынды жазушылардың өмірі мен шығармашылығын зерттеумен айналысты», – деді.

«Қазақ университеті» баспасынан «Өнегелі өмір» сериясымен жарыққа шығатын кітаптар ҚазҰУ ректоры, академик Ғалым Мұтановтың бастамасымен жүзеге асуда. Бұған дейін кітаптың Ө. Жолдасбековке, О. Сүлейменовке, З. Қабдолловқа, Т. Кәкішевке, С. Зимановқа, Т. Амандосовқа, К. Смайыловқа, Ә. Нұршайықовқа, Ә. Ыдырысовқа, С. Байжановқа және басқа да танымал тұлғаларға арналған сериялары жарық көрген болатын.

БАСПАСӨЗ ҚЫЗМЕТІ

80 жылдан астам тарихы бар әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың бүгінгі күнде жеткен жетістіктері көп. Олардың ішінде ең бастысы – QS халықаралық рейтингінде ҚазҰУ әлемнің 800 үздік университеті арасында 275-орынды иеленді. Осынау білім ордасында бүгінде көптеген ғылыми-инновациялық, әлеуметтік әрі рухани жан дүниені байытатын жобалар жүзеге асуда.

Ізгілікті жоба

Соның бірі – ҚазҰУ ректоры, академик Ғалым Мұтановтың бастамасымен жүзеге асып жатқан «Айналанды нұрландыр» жобасына 5 жыл. Осы уақыт аралығында университетте білім алып жатқан студенттер арасында жан-жақты насихатталып, кең қолдау тауып, қазіргі таңда жастардың патриоттық сезімдерін арттыру, отансүйгіштік қасиеттерін қалыптастыру мақсатында көптеген жұмыстар атқарылуда. Осы орайда ҚазҰУ ректоры Ғалым Мұтановтың өз сөзіне жүгінсек: – «Нұрландыру» дегеніміз біздің күнделікті өмірдегі мінез-құлқымыздың мейірімді, тура және әділ болуы керектігін білдіреді. Небір ізгі ниеттерді жастар бойына қалыптастыру арқылы өркениетке қол жеткіземіз. Өркениет арқылы, алған ілім-білімдерді жақсы іске жұмсау арқылы, тәрбиеге ден қою арқылы елді, ұлтты дамытамыз. Міне, «Айналанды нұрландыр!» жобасының негізгі диттегені де осы, – деген болатын. Бүгінде «Айналанды нұрландыр!» жобасы адамдық қарым-қатынасқа тың серпін беріп, ғылыми ізденіске, білімге шабытты қуат сыйлап келеді. Ендеше, әрбіріміз өзімізден бастайық, айналамызға жақсылық жасай жүрейік!

Қ.Ә. АЙСҰЛТАНОВА,
шет тілдер кафедрасының доценті

РЕКТОРАТ

МАҢЫЗДЫ ЖИЫН

Жалғасы. Басы 1-бетте

Биылғы жылы ректор Ғалым Мұтанұлының тапсырмасымен олардың санын көбейту көзделіп отыр. Бүгінгі таңда бейне бақылаудың көпшілігі Экономика және бизнес жоғары мектебі, филология және әлем тілдері, заң, журналистика, география және жерге орналастыру, физика-техникалық, философия және саясаттану факультеттерінде орнатылған. Бейне бақылаудың емтихан кезіндегі тәртіп бұзушылықтарды қадағалауда тиімділігі зор. Мәселен, қысқы сессиядағы 232 тәртіп бұзушылықтың 152-сі бейне бақылау арқылы анықталған. Жыл сайын университетте «Таза сессия» акциясы ұйымдастырылып, факультет пен кафедра басшылары жыл бойы студенттерге осы бағытта түсіндіру жұмыстарын жүргізеді. Бұл жолы да декандар мен кафедра меңгерушілеріне шпаргалка мәселесімен мықтап айналысу тапсырылды. «Бүгін әрбірімізді толғандыруы тиіс аса маңызды мәселе сөз болуда. Білім сапасын арттыру әрі жетілдіру мақсатында үнемі ізденіс қажет. Білім беру сапасын арттыруда түрлі заманауи технологияларды қолдану, типтік силлабус жасау мәселелерін әрбір факультет басшысы сүзгіден өткізуі шарт», – деді мәжілісті жүргізген бірінші проректор Мұхамбетқали Бүркітбаев.

Сондай-ақ жиында өзге де мәселелер талқыланып, ректорат мүшелері өз ойларын ортаға салды.

Әйгерім ӘУЕЗХАН

ИННОВАЦИИ В НАУКУ

Продолжение. Начало на 1стр.

«Мы в курсе ваших достижений и хотим сотрудничать во многих сферах науки. В частности, это сфера экономического и бизнес-образования. Мы готовы показать новую, разработанную нами модель экономического образования. Во-первых, мы готовы помочь вам в разработке и н о в а ц и о н н ы х проектов, а во-вторых поспособствуем в организации работы старт-ап», – сказал гость.

Ректор Исследовательского института также высказал свою заинтересованность в открытии представительства КазНУ в Иране и о готовности по оказанию поддержки в этом вопросе. В частности, он отметил, что сможет помочь ученым коммерциализовать их научные разработки и проекты, тем самым, ученые смогут превратить свою интеллектуальную собственность в товар и быть финансово независимыми от бюджета. В Иранском исследовательском институте каждая дипломная работа нацелена на коммерциализацию, чтобы приносить доход. «Поскольку сейчас цена на нефть

достаточно низкая и не стабильная, любая страна должна широко использовать инновационные проекты», – подчеркнул он. По словам Амира Махмудзаде, в следующий приезд он сможет выступить с лекциями для студентов и преподавателей КазНУ, где подробно расскажет о тонкостях коммерциализации инновационных проектов.

В завершение встречи стороны подписали меморандум о взаимопонимании, который предполагает сотрудничество в сферах создания и разработки совместных научно-образовательных программ, обмен и создание учебных материалов и многое

другое. Следует отметить, что КазНУ и Исламская Республика Иран сотрудничают по многим направлениям, в том числе обмениваются опытом в технологических науках. Летом прошлого года казахстанский вуз посетила большая делегация, в состав которой вошли представители министерств и ведомств, государственных организаций, а также руководители более 35 компаний Ирана. Также на факультете востоковедения КазНУ кафедра иранистики ведет изучение персидского языка и иранской культуры

Соб.кorr.

Болашаққа бастар жол

Тәуелсіздік алғанымызға көп жылдар бола қоймаса да біз биік белестер мен асулардан асып, күш-қуатымызды көрсетіп келеміз. Осының бәрі Елбасының, Қазақстан Республикасының сындарлы саясатының арқасы деп білеміз. Еліміздің ішкі және сыртқы саясатының негізгі бағыттары туралы Елбасының жыл сайынғы Жолдаулары мемлекетімізге өзінің стратегиялық жоспарын жасап алуға мүмкіндік береді. Осы Жолдаулардың аясында «Қазақстан-2030», «Қазақстан-2050» Стратегиялары туындап, халыққа жеткендігі белгілі. Елбасының жыл сайынғы жолдауы Қазақстан халқының қадаммен алға жылжуына, жастарымыздың болашаққа сеніммен қарауына ықпал етеді.

мол. Сонымен қатар бюджет саясатын оңтайландыруға байланысты да өз моделін жария етті.

Еліміздің қаржы саласын басқаратын қаржыгерлерге де халық қазынасын үнемдеуге, бюджет шығындарын Ұлттық қор есебінен жабу – көрегендік еместігін нық айта келіп, Ұлттық қор қаржыларын ағымдағы шығындарға пайдалану тоқтатылып, Ұлттық қор қаржыларын жаңа жаһандық өмір шындығы жағдайында қалыптастыру мен пайдаланудың жаңа тұжырымдамасын әзірлеуді тапсырды.

Елбасының халқымыздың өмір сүру салтының сапасын жақсарту мақсатында көтерген «Жаңа әлеуметтік саясат» бағдарламасын маңызды шаралардың бірі деп санаймыз. Мәселен, 2016 жылдың 1 қаңтарынан бастап денсаулық сақтау саласы қызметкерлерінің еңбекақысы орташа алғанда – 28 пайызға дейін, білім беру саласы қызметкерлерінің

– 29 пайызға дейін, әлеуметтік қорғаудағы қызметкерлердікі 40 пайызға, мүгедектігі мен асыраушысынан айырылуға байланысты әлеуметтік жәрдемақылардың 25 пайызға, сондай-ақ, стипендиялардың да өсірілетіндігі қазіргі дағдарыс жағдайында жасалынып жатқан қамқорлық деуге болады.

Мұнымен бірге Елбасы мемлекет басшыларына жаңа әлеуметтік саясат жасау міндетін қойды. Үкіметке үш ай ішінде әлеуметтік қамсыздандыру жүйесін оңтайландыруды жүктеді. Әлеуметтік саясаттағы мемлекеттің басымдығы – адам капиталын дамытуға кең ауқымды инвестицияларды енгізу болып табылады.

Жолдаудағы тағы бір жақсы жаңалық 2017 жылдан бастап жаңа жоба – «Баршаға арналған тегін кәсіби-техникалық білім беру» бағдарламасы. Бұл бағдарлама көптеген жастарымыздың белгілі бір кәсіпті менгеріп, өмірден өз орнын табуына мүмкіндік беретіндігін айта кеткеніміз жөн.

Сондай-ақ Қазақстан жастарына арналған үндеуінің де жастарға елінің болашағына атсалысуға бір серпін беріп, жігерлендіргендігі сөзсіз. Оның: «...білімді, еңбекқор, бастамашыл, белсенді болуға қазірден бастап дағдыланындар. Шеберліктің шынына жете білсеңдер, мамандықтың бәрі жақсы. Қазір техникалық мамандықтардың, ғылым мен инновацияның күні туған заман. Ерінбей еңбек еткен, талмай ғылым іздеген, жалықпай техника менгерген адам озады. Тұрмысы жақсы, абыройы асқақ болады. Біз жүзеге асырып жатқан түбегейлі реформалар мен атқарып жатқан қыруар істердің бәрі сендер үшін, болашақ үшін жасалуда», – деген сөздері кімді болса да толқытады, ой салады. Бұл Жолдаудан әрбір жан ой түйеді, болашағына нық қадаммен басатындығына кәміл сенеді. Олай болса, біз де Елбасының халыққа арнаған Жолдауын қолдаймыз, көрсетілген міндеттерді жүзеге асыруға өз үлесімізді қосамыз.

Б.К. ҚАЛШАБАЕВА,
археология, этнология және музология кафедрасының профессоры м.а., т.ғ.д.

Елбасы 2016 жылға арналған «Қазақстан жаңа жаһандық нақты ахуалда: өсу, реформалар, даму» атты Жолдауында Қазақстанның жас азаматтарын білімді, еңбекқор, бастамашыл, белсенді болуға шақырды. Мемлекеттің жұмыспен қамту саясатына байланысты жүзеге асырылып жатқан іс-шаралардың аясында республиканың түрлі аймақтарына қажет мамандар мен жұмысшылар ретінде батыл баруға кеңес берді. Сонымен қатар Елбасы жастарды жұмысшы мамандығын меңгеруге шақырып, одан жинаған тәжірибе қандай өмір жолы болмасын, міндетті түрде көдеге асатынын атап айтты.

БІЛІМ МЕН ЕҢБЕКТЕ БЕЛСЕНДІ БОЛАЙЫҚ!

Қазіргі таңда Тәуелсіз Қазақстанның әлемдік қауымдастықта алатын орны ерекше. Мұның себебін Елбасымыздың сыртқы саясатта жүргізіп келе жатқан сындарлы да салиқалы саясатымен түсіндіруге болады. Президент соңғы кездері әлем жұртшылығының назарын аударған экстремизм мен терроризм мәселесін шешуде, сондай-ақ кез келген жанжалдың бейбіт жолмен шешілуіне барынша күш салуды насихаттайды. Елбасы ұсынған жүз нақты қадам қазіргі таңда дүниежүзінде қызу талқылануда. Алдағы уақытта осы реформаларды жүзеге асыру қаншалықты қиын болса да, біз оларды еңсеретіндігімізге және сол арқылы әлемдік дамудан тыс қалмайтындығымызға сенеміз. Біз, Қазақстан жастары, осы реформаларды жүзеге асыруға атсалысамыз және жоғары сапалы білім алу арқылы ел игілігі үшін қызмет жасайтын боламыз!

Нұрлан ДОСАНОВ,
Таяу Шығыс және Оңтүстік Азия кафедрасының 2-курс магистранты

ТРУДНОСТИ ЗАКАЛЯЮТ И СПЛАЧИВАЮТ

Деловитость тона данного Послания продиктована серьезным испытанием для экономики региона и Независимости, 25-летие которой народ готовится встретить весьма скоро. За это время выросло новое поколение граждан свободной республики, поглощающее знания и привычное к инновациям. В этом видится гарантия преодоления временных трудностей, о чем говорится в обращении Главы государства Н. А. Назарбаева.

Забота о гражданах сквозит в строках Послания. Президент дал целый ряд поручений Правительству по стабилизации финансовой сферы. Аргументированы основы новой инвестиционной политики. Но самое главное – акцентируется задача обучения. «Нам необходимо, – подчеркнул Нурсултан Абишевич, – максимально развивать систему подготовки технических кадров. Техническое и профессиональное образование должно стать одним из основных направлений инвестиционной политики. Для этого необходимо создать центры по подготовке кадров совместно с Германией, Канадой, Австралией и Сингапуром. Они станут моделью системы технического и профессионального образования для всей страны». Обозначенный перечень потенциальных центров отнюдь не случаен и проистекает из тщательной проработки вопроса.

Мне лично импонирует, что в Послании, предвещающем юбилейный год

Независимости, Глава государства чаще, чем в предыдущих, подчеркивает роль науки и образования. Он, в частности, говорит: «...следует повысить инновационный потенциал казахстанской экономики. Важно заложить основы для построения экономики будущего. Необходимо развивать компетенции в сфере смарт-технологий, искусственного интеллекта, интеграции киберфизических систем, энергетики будущего, проектирования и инжиниринга. Это можно сделать только через построение эффективной научно-инновационной системы. Её основой будут мощные исследовательские университеты и инновационные кластеры, формируемые на базе хайтек-парка «Астана-бизнес кампус» Назарбаев Университета и технопарка «Алатау» в Алматы. Разумеется, общество морально готово к тому, что «проведение в Астане международной специализированной выставки ЭКСПО-2017 даст нам хорошую

возможность активно развивать новую энергетику, основанную на «зеленых технологиях»».

Между строками приведенных фрагментов Послания-2015 читается большое доверие Лидера нации к людям науки, ученым, и это радует. Только держа руку на пульсе большой науки, страна способна выдержать вызовы и продолжать движение по избранному маршруту.

Другим столпом казахстанского общества назван ориентир на «Общество Всеобщего Труда, что способно стать реальной основой эффективной экономики, устойчивой к внешним потрясениям». Для этого нужно учиться: Президент высказался о совершенно новой социальной мере, когда сообщил, что «с 2017 года будет дан старт новому проекту – «Бесплатное профессионально-техническое образование для всех». Требование времени однозначно: «Қазір техникалық мамандықтардың, ғылым мен инновацияның күні туған заман. Ерінбей еңбек еткен, талмай ғылым іздеген, жалықпай техника менгерген адам озады».

Международное окружение Казахстана вполне благожелательно: 2,7 триллиона тенге выделены Казахстану международными финансовыми организациями, КНР предоставила

кредит в размере 2,7 миллиарда долларов, с Поднебесной достигнута договоренность о сотрудничестве в несельском секторе на 23 миллиарда долларов. Это означает строительство более 40 новых предприятий. Стабильны отношения с традиционными партнерами по ЕАЭС.

«Мы едины с мировым сообществом в борьбе за безъядерный мир, против терроризма и экстремизма», – заключил Президент. Принципиальная позиция Казахстана создает ореол прочного пояса между отдаленными окраинами материка Евразия и дает основу для веры в силу человеческого разума. Заключительные слова Послания: «Ел тәуелсіздігі, ұлт мұраты, ұрпақ болашағы сияқты ұлы құндылықтар ғана мәңгі. Біздің тірегіміз – тәуелсіздік, тілегіміз – тұрақтылық, білегіміз – бірлік!» способны высечь благородную созидательную искру в душах сограждан.

Единство нации и неуклонное движение вперед, рост и развитие, обучение и труд будут лучшим подарком нам самим к 25-летию Независимости. Реальные трудности закаляют, они же и сплачивают.

Гюльнар МУКАНОВА,
к.и.н., доцент

Состоялась презентация книги из серии «Внегелі өмір»

об основателе казахского театроведения и театральной критики Рымгали Нурғали

СТАРЫЕ ТРАДИЦИИ – НОВЫЕ СТРАТЕГИИ

Продолжение. Начало на 1 стр.

С целью привлечения наиболее одаренных и подготовленных будущих студентов ежегодно проводится Республиканская Олимпиада «Аль-Фараби» и функционирует Виртуальная академия для старшеклассников. Осуществляется подготовка кадров в рамках концепции «профильная школа-колледж-вуз» через интегрированные учебные программы с переходом на кредитную технологию на каждом уровне образования.

Второй год успешно продолжается проект по интеграции образования и науки КазНУ имени аль-Фараби с 10-ю НИИ Ғылым Ордасы, в рамках которого ведется совместная подготовка научно-педагогических кадров. На данный момент обучаются более 250 магистрантов и докторантов. С 2015 г. вуз приступил к подготовке специалистов по образовательным программам ГПИИР-2 по направлениям: «Информационно-коммуникационные технологии (ИКТ)» и «Промышленная химия». Совместно с работодателями из индустрии созданы сети баз практик студентов с последующим трудоустройством.

Интеграция науки и образования представлена и на международном уровне: в университете открываются совместные международные исследовательские лаборатории с ведущими зарубежными вузами, такими как Ростокский университет (Германия), Международный Центр по биологическим и химическим исследованиям г. Карачи (Пакистан), Центр аль-Фараби в университете Иордании, реализуется проект «Кампус в Кампусе» с университетом Цукуба (Япония). Сертификационные центры высокотехнологических мировых компаний как Intel, HP, Самсунг, Konika Minolta и др. открыли свои образовательные тренинговые и сертификационные центры на базе КазНУ. Реализуются двухдипломные программы с ведущими вузами мира (ЕС, США - MDP/Global-Classroom, Япония, Франция, СНГ и др.). Например, при содействии Колумбийского университета, Нью-Йорк открыта совместная магистерская программа по

специальности «Устойчивое развитие».

В 2015 году КазНУ приступил к работе по разработке и реализации Массовых открытых онлайн курсов (МООК) на основе опыта мировых ведущих центров Edx (MIT) и Coursera (Harvard). Планируется распространить опыт по разработанным курсам по ГПИИР-2 по всему Казахстану и Центральной Азии через создаваемую Национальную платформу МООК.kz совместно с вузами членами консорциума.

С сентября 2014 года ведется подготовка кадров по медицинской специальности совместно с ведущими вузами Южной Кореи, функционирует Диагностический центр, ставшие основой открытия в декабре 2015г. нового для университета медицинского факультета - Высшей школы общественного здравоохранения (ВШОЗ). Запланировано строительство клиники на 500 мест на принципе государственно-частного партнерства.

В рамках кампании «Чистая сессия» в университете внедрена система независимой оценки знаний и компетенций, заключающаяся в том, что экзаменационные работы проверяет независимая комиссия, не включающая преподавателей, проводивших лекции и семинары по дисциплине. Показала свою эффективность, созданная в университете система онлайн видеонаблюдения за процессом проведения занятий и экзаменов.

В рамках аккредитации образовательных программ в области техники и технологии 8 программ КазНУ получили EUR-ACE-Label и 4 программы EUR-INFLabel, что свидетельствует о высоком качестве образовательных программ КазНУ.

С целью усиления интеграции образования, науки и индустрии, а также в целях проведения конкурентоспособных научных исследований в университете создан Научно-образовательный и инновационный кластер КазНУ. Для конвертации результатов НИОКР в реальный сектор экономики в университете эффективно функционирует технологический коридор «от генерирования идеи до ее

коммерциализации. На всех факультетах имеются студенческие бизнес-инкубаторы, Технопарк, начаты работы по реализации проекта TechnoLoft.

Совместно с компанией Inspur Group (КНР) реализуется проект создания суперкомпьютерного и облачного кластера на базе Центра суперкомпьютерных и облачных вычислений, который послужит ядром международного IT-технопарка «Альянса университетов Нового Шелкового пути» по модели «Silicon Valley».

За 2015 год учеными и сотрудниками университета получено 21 положительное решение и 90 охранных документов, в том числе 3 патента США. В 2015 году учеными университета выполнялись 600 проектов, на сумму 4 млрд. 350 млн. тенге, или 25,6% от всего объема бюджета университета. Учеными и преподавателями КазНУ получено 172 гранта международных фондов и организаций. При этом каждая пятая казахстанская публикация в базах данных Thomson Reuters и Scopus – это вклад ученых нашего университета. Суммарный индекс Хирша ученых и ППС университета по состоянию на 2015 год составил 661.

В рамках международного консорциума UNIFORM совместно с Токийским университетом реализуется проект по разработке серии университетских наноспутников «Аль-Фараби-1» и «Аль-

Это придает стимул для реализации программ и проектов, которые формируют мощную духовно-нравственную и интеллектуальную платформу. На ее основе создается «точка роста» нового мировоззрения студентов – будущих граждан страны, которые должны обрести уверенность в том, что только честный, творческий труд, настойчивое стремление к самосовершенствованию позволят достичь ему успехов в учебе и профессиональной карьере, добиться устойчивого благосостояния и общественного признания.

Благодаря внедрению кодекса корпоративной культуры преподавателей и Кодекса чести студентов, реализации проекта «Университет вне коррупции» улучшен морально-психологический климат в коллективе. Успешно развивается институт кураторов, в рамках которого опытные преподаватели на платной основе осуществляют педагогическое наставничество над студенческими группами. Системному развитию воспитательной работы способствует деятельность 16-ти научно-прикладных и аналитических центров по поддержке молодежной политики.

На достижение качественно нового воспитательного эффекта также направлены прорывные социально-значимые проекты университета международного, республиканского и

Фараби-2».

В университете издаются 18 Вестников по разным научным направлениям и 5 международных журналов на английском языке, три из которых вошли в текущем году в предбазу данных Thomson Reuters. Учеными университета опубликована 31 монография в зарубежных издательствах. Важной задачей университета является духовно-нравственное воспитание молодежи как граждан страны и мира. В КазНУ активно внедряется принцип социального партнерства между администрацией и коллективом, определяющий саморегулирующий характер отношений членов коллектива в университете.

регионального значения.

Активно внедряются клубные формы работы со студентами, получившие широкое распространение в практике деятельности лучших университетов мира. КазНУ является бесспорным лидером в студенческом спорте, завоевывая на протяжении четырех сезонов подряд титул абсолютного победителя летних универсиад среди вузов РК. Уникальным событием для республики стало то, что студенты КазНУ завоевали пять из шести золотых медалей на Всемирной универсиаде в южнокорейском городе Кванджу.

Ежегодно в рамках Социального пакета КазНУ порядка 2-х тысяч студентов

«Внегелі өмір» сериясының кезекті 67, 68-шығарылымы Қазақстанның белді ғалым-академиктері – Т.Б. Дарқанбаев пен М.А. Айтхожинге арналып шығарылды

Тәуке хан

Тәуке хан – 1680-1715 жылдардағы қазақ ханы, Жәңгір ханның ұлы. Оның толық есімі – Тәуекел-Мұхаммед батыр хан. Тәуке хан Жәңгір ханның қалмақ әйелінен туған. Ол шамамен 1635 жылдан кейін дүниеге келген. Тәуке хан тарихта алғаш рет 1650 жылдардың басында көріне бастайды. Жәңгір хан жоңғарларға қарсы күресу үшін Шығыс Түркістандағы шағатайлық билеушілерге жіберген елшілігінің біріне жас Тәуке сұлтанды қосады. Бұл кезде Тәукенің жасы әлі 20-ға толмаған болатын. Жәңгір ханның жап-жас Тәукені елшілік құрамына қосуын мемлекеттік маңызды істерге жас шағынан баулуы деп қабылдаған жөн.

1652 жылы Жәңгір хан қаза тапқаннан кейін қазақ тағын кімнің иеленгені белгісіз. Тіпті одан кейінгі 28 жыл бойы кімдердің хан болғаны тарихымызда жұмбақ болып отыр. Ал Тәуке хандық билікке 1680 жылы келіп, оны 35 жыл бойы басқарады.

Тәуке ханның 30 жылдан астам билігі тұсындағы ішкі, сыртқы саясатының басты мақсаты – қазақ елінің бірлігі мен қазақ жерінің тұтастығын сақтау болды. Осы бағытта оның жүзеге асырған ең ірі шарасына «Жеті жарғы» атты заңдар жинағын шығарып, өмірге енгізуі жатады. Аңыз бойынша Тәуке ханның бастамасымен қазақ қоғамындағы барлық қатынастарды белгілі бір құқықтық принциптер негізінде реттеу үшін, бұрынғы заңдарды жана заман талаптарына сай бейімдеу үшін үш жүздің атақты билері – үйсін Төле би, арғын Қазыбек би және алшын Әйтеке би, сондай-ақ тағы басқа белгілі билер Күлтөбе деген жерде бас қосып, «Жеті жарғының» әрбір бабын жеке-жеке талдап, қызу айтыс-тартыстарға түсіп күн сайын жиын өткізген екен. Содан бері ел аузында «Күлтөбенің басында күнде жиын» деген сөз қалған. Тәуке ханның жарлығымен «Жеті жарғы» заңдық күшіне енеді де, халық оны «Тәуке ханның «Жеті жарғысы» деп атап кетеді.

Батыр хонтайшының кіші ұлы Галдан 1670 жылы билікке келіп, негізгі қарсыластарын жеңеді де, жеке дара билеушіге айналады. Содан кейін оның көрші елдерге және Қазақ хандығына тонаушылық, басқыншылық жорықтары басталады. 1678 жылы ол Шығыс Түркістандағы саяси дағдарысты пайдаланып, аумақты бағындырады. Ал 1680 жылдан бастап Галдан Орта Азия мен Оңтүстік Қазақстанның қалалары мен аймақтарына жорықтар жасайды.

1681-1684 жылдары Сайрам қаласы үшін шайқаста Кіші Жүздің батыры Айтұлы Тілеу батыр кіші ұлы Жолдаяқ батырмен бірге көзге түсіп, шайқастардың бірінде әкелі-балалы батырлар қаза табады. Тәукенің жарлығымен олардың денелері қазақтың бас қаласы – Түркістанда, Қожа Ахмет Йасауи кесенесі жанына жерленген.

Жоңғарлар Сайрам қаласын алып, оны қиратқанымен шабуыл бағытын одан әрі терендете алмайды. Оған басты себеп, қазақтар тарапынан қатты қарсылықтардың болуы жатады.

1697 жылы Сенгенің ұлы Цеван Рабтан билікке келеді де, қазақ-жоңғар қатынасындағы жағдай күрт өзгереді. 1680-1715 жылдар аралығында тек жоңғарлар тарапынан қазақтарға қарсы 1698, 1711-12, 1714, 1715 жылдары ірі-ірі жорықтар жасалады. Оның себебі – Жоңғарияның шығысындағы Халқа жерінің Цинь әулетінің қарамағына өтуіне байланысты жоңғарлар жаңа жерлерге аса мұқтаж болды. Сол себепті де Цеван Рабданның қазақтарға қарсы жүргізген саясатының сипаты өзгеріп, бұрынғы тонаушылық жорықтар, енді басқыншылық соғыстарға айналады. Оның қазақтарға қарсы алғашқы соғысы 1698 жылдың өзінде-ақ басталып кетеді.

1698 жылғы Цеван-Рабданның қазақтарға жорығы барысында ол қазақ жерінің Шу-Талас өзендері өңіріндегі тұрғындарды қырғынға ұшыратып, он мыңдай адамды тұтқынға алып кетеді. Жоңғарлардың қазақ жеріне шапқыншылықтары бұдан кейін де жалғасады. Жоңғарлардың жекеленген өңірлерді ғана тонауға ұшыратқаны болмаса, қазақ елін толық бағындыруға, иеленуге бағытталған жорықтарына Тәуке хан тойтарыс беріп отырады. Тәуке хан

тұсында қазақ қоғамында жүргізілген саяси-әкімшілік және құқықтық өзгерістер нәтижесінде қазақ елі өзінің қорғаныстық қабілетін көрсете біледі. Талай-талай қазақ батырлары осы кезде ел үшін, жер үшін жан аямай жоңғарлармен соғысады, тіпті кей кездерде өздері бірігіп, жоңғарлардан кек алу үшін оларға жеңісті жорықтар ұйымдастырады.

Тәуке хан 1687-88 жылы Бұқара ханы Сұбханқұли ханмен Ташкент мәселесі жөнінде бейбіт келіссөздер жүргізеді.

Тәуке ханның Орыс мемлекетімен жүргізген саясаты екі жақты сауда байланыстары және шекаралық істер төңірегінде дамиды. XVII ғасырдың соңында Ресейдің билігіне І Петрдің, Қазақ хандығына Тәуке ханның келуіне байланысты екі ел арасындағы байланыстар жандана бастайды. Ресейдің Шығыс елдерімен жүргізген сауда жолдарының бір тармағы Қазақстан арқылы өткендіктен, керуендердің қауіпсіздігіне кепілдік, тауарларға салынатын баж салығының көлемі мен мөлшері, Ресей мен Қазақстан шекарасының маңында тұратын тұрғындар арасындағы әртүрлі дау-дамайлар мен ірілі-ұсақты жанжалдар да елшіліктер арқылы шешіліп отырды. 1683-1693 жылдар аралығында Тәуке хан жоғарыда аталған мәселелер бойынша Ресейге бес елшілік жібереді. Тәуке ханның елшілері Сары мен Келдей, Тұманшы батыр мен Қабай, Құлтыбай Аталықовтар осы кезеңде Ресей мен Қазақ хандығы арасындағы байланыстарды жүргізуде белсенділік танытады. Жалпы алғанда, Тәуке хан көршілес елдермен жүргізген қарым-қатынасында, әсіресе, аштарханилық әулетпен және Ресей мемлекетімен арадағы даулы мәселелерді бейбіт түрде шешуге және сол елдермен байланыстарын дамытуға күш салады.

Тәуке хан 1715 жылы қайтыс болып, Қазақ хандығының астанасы Түркістан қаласында, Қожа Ахмет Йасауи кесенесі маңына жерленеді. Бұл кесене маңында оның әкесі Жәңгір хан, атасы Есім хан, сондай-ақ Шығай хан әулетінен тарайтын белгілі тұлғалар: Ондан сұлтан, Жәнібек хан (1628-1643) және тағы басқа белгілі адамдар жерленген болатын.

Тәуке ханның Тұрсын, Мұрат, Болат хан, Сәмеке хан атты ұлдары болған. Одан әрі Болат ханнан Әбілмәмбет, ал одан Болат, Әбілпайыз және Байтек атты сұлтандар өсіп-өнеді.

Тәуке ханнан соң Қазақ хандығы өз тарихындағы саяси бытыраңқылық кезеңіне аяқ басады. Бұрынғы біртұтас, бір орталықтан басқарылатын мемлекеттік жүйенің орнына бір-біріне бағынбайтын үш саяси құрылым – Кіші жүздегі, Орта жүздегі және Ұлы жүздегі хандық биліктер құрылады.

Б.Б. КӘРІБАЕВ,

*ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі,
профессор, тарих ғылымдарының докторы*

обеспечиваются поддержкой в виде спонсорских грантов, стипендий, льгот и скидок в оплате за учебу или адресной материальной помощи в размере 57 млн. тенге. Центр обслуживания студентов «Керемет» является первым и пока единственным, не имеющим аналога в мировом образовательном пространстве центром, созданным при университете по предоставлению социально-значимых услуг студентам.

Полностью реализован проект Е-кампус, в котором автоматизированы все бизнес-процессы и услуги университета.

Как было отмечено в докладе, для соответствия высоким требованиям международного уровня и обеспечения комфортного осуществления учебно-образовательных процессов в 2011-2015 году введены в эксплуатацию общежитие на 500 мест «Дом молодых ученых», здание «Научной библиотеки Аль-Фараби» на 2 млн. томов, завершается строительство крытого бассейна.

Международное признание университета выражено в виде партнерского сотрудничества с международными организациями, как ООН – у нас функционирует Глобальный Хаб Программы ООН «Академическое влияние»; открыт Центрально-Азиатский хаб по устойчивому развитию программы ЮНЕСКО UNITWIN. При этом миссия и деятельность вуза как глобального хаба полностью коррелируется с принципами Мегапроекта Президента РК Н. Назарбаева «G-Global».

Университет вошел в Международный консорциум университетов, Сеть университетов Глобальной инициативы Клинтона и организацию COMSATS.

По оценке международного рейтингового агентства QS, КазНУ – единственный среди университетов Казахстана и стран Центральной Азии, который за 5 лет с 700 места вошел в топ-300 лучших университетов мира, заняв 275 место, что являет собой феноменальный показатель в мире. По данным агентства «Great Value Colleges», КазНУ им. аль-Фараби входит в число 50-ти самых технологически развитых университетов мира.

Совет старейшин, заслушав доклад, отметил положительные результаты и достижения всей проделанной работы руководства и профессорско-преподавательского состава университета. Старейшины обсудили перспективы дальнейшей работы Совета, внесли рационализаторские предложения по привлечению молодых ученых в научные проекты и внедрению результатов исследования в производство.

Завершая встречу, ректор КазНУ, академик Галымқайыр Мутанов поздравил членов Совета старейшин с наступающим Новым 2016 годом и пожелал здоровья, благополучия и плодотворной работы всему профессорско-преподавательскому составу.

Встреча Совета прошла в форме открытого диалога, состоялся обмен мнениями и предложениями по улучшению работы университета в предстоящем 2016 году.

ПРЕСС-СЛУЖБА

Шығармашылық тұлға – қоғам тірегі

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің шығыстану факультеті 1989 жылы филология факультетінен Шығыс филологиясы кафедрасы, тарих факультеті құрамынан Азия және Африка елдері тарихы кафедрасы болып бөлініп шықты. Факультетте алғашында негізінен екі бағыт бойынша мамандар даярланды. Атап айтқанда, шығыстанушы-филолог, шығыстанушы-тарихшы.

Ал 1991 жылы қытай филологиясы құрылды. 1991-1996 жылдары арасында кафедрамызда ҚХР-дан арнайы шақыртылған қытай ғалымдары дәріс берді. 1994 жылдан бастап кафедра құрамы өзімізден оқып тәлім алған, үздік студенттер есебінен толықтырылып отырды. Бүгінде қытайтану кафедрасы ҚХР-дың бірнеше жоғары оқу орындарымен, ғылыми және оқу орталықтарымен, Қазақстандағы Шығыс елдерінің халықаралық қорларымен және дипломатиялық өкілдіктерімен тығыз қарым-қатынас орнатқан. Атап өтсек, Ланьчжоу университеті, Пекин тілдер университеті, Сиань мұнай университеті, Шыңжаң педагогикалық университеті, Нанчан

университеттерімен байланыс жасайды.

Факультетіміз білім алушы тұлғаның жан-жақты дамуына, өзін-өзі кемелдендіруіне қажетті жағдай жасау үшін бар күш-жігерін салып, студенттік өзін-өзі басқаруға, көшбасшылық қасиеттерді тәрбиелеуге көптеген мүмкіндіктер тудыруда.

Факультетте компьютер сыныптары мен интернет залдары жұмыс істейді. Интранет жүйесі барлық оқытушылар мен студенттерді қамтитын, оқу үдерісінің барлық кезеңінде көптеген параметрлерді күнделікті бақылауды қамтамасыз ететін, студенттерді оқуға ынтыландыруға, олардың үлгерімі мен болашақ жұмыс орнында білімін практикалық қолдану қызығушылығына ықпал ететін ірі корпоративтік желі болып табылады.

Факультет құрамындағы алдыңғы қатарлы кафедра боп танылатын қытайтану кафедрасы ұжымының ғылыми-зерттеу тобы іргелі мәселелер жөніндегі Қазақстан-Қытай қарым-қатынастарын, Азия-Тынық мұхиты өңірі және Орталық Азиядағы халықаралық қатынастар, сондай-ақ тарих, мәдениет, сыртқы және

ішкі саясат, Қытай әлеуметтік-экономикалық даму, қытай тілі мен әдебиеті өзекті мәселелерін әзірлеу бойынша ғылыми зерттеулерді жүргізеді.

ШЫҰУ (Шанхай ынтымақтастық ұйымы университеті) жобасы аясында Орталық Азия, Қытай және Шығыс елдерінің экономикалық интеграциясы мәселелерін зерттейді. Бірқатар зерттеуші-оқытушылар ШЫҰ шеңберіндегі Қытайдың мемлекеттік стипендияларының иегерлері болып табылады. Ғылыми-зерттеу лингвистика және әдебиеттану, тарих және Қытайдың экономикалық және саяси дамуының қазіргі заманғы үрдістері мәселелерінің кең ауқымын қамтиды.

Кафедра түлектері қазіргі таңда Қазақстанның түрлі оқу орындарында, ғылыми-зерттеу ұйымдарында, Сыртқы істер министрлігінде, түрлі мемлекеттік қызметтерде, шетелдік компанияларда табысты қызметтер атқаруда.

А. КЕНЖЕБАЕВА,
қытайтану кафедрасының доценті;
Таңнұр ЕСБОЛАТ,
2-курс магистранты

Қазақстан Республикасының Болон декларациясына қосылуы білім мен ғылымның ұлтаралық қатынастары жолында маңызды қадам болғаны анық. Бұл қадам жоғары білім алаңында салыстырмалы жүйені қабылдау арқылы еуропалық білімге қолжетерлік жағдай жасауға, білім сапасын дамытып, білім алушылар мен оқытушы профессорлар құрамының мобильдік деңгейін арттыруға мүмкіншілік туғызады.

ШЫҒАРМАШЫЛ ТҰЛҒА – ҚОҒАМ ТІРЕГІ

Болон үдерісінің шешімі бойынша білім беру саласындағы қызметкерлердің алдына бірқатар мәселелер, соның ішінде қазіргі жан-жақты дамыған қоғамның шығармашыл тұлғасын қалыптастыру міндеті қойылып отыр.

ҚР Білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасында ХХІ ғасырда өркениетті дамушы елдер мен бәсекелестік арқылы ел экономикасын дамытуда бүгінгі қоғам жастарының біліктілігі мен білім деңгейлері сай болуы айтылған. Осыған байланысты қазіргі таңда Қазақстан Республикасында жоғары оқу орындарындағы білім беру саласына басты назар аударылууда.

Қоғамның экономикалық, техникалық, мәдени тұрғыдан дамуында білім беру жүйесінің алар орны жоғары. Мемлекетіміздің білімділік деңгейі ғана халқымыздың лайықты бейнесін және әлемдік қауымдастықтағы орнын қамтамасыз етеді, еліміздегі әрбір адамның және халықтың әлемдегі статусын анықтайды. Қазіргі кезде білім беру саласында негізгі бағыттардың бірі ретінде кәсіби жоғары деңгейде даярланған, шығармашылық қабілеті дамыған, алдына қойылған мәселелерді тез әрі сапалы түрде шеше алатын жана типті оқытушы тұлғасын жасау орын алады. Осындай талаптарды орындай алатын болашақ оқытушыларды даярлау өзекті мәселелердің бірі болып отыр. Сондықтан қазіргі күнге дейін жоғары оқу орындарында оқытудың жана әдістері мен тәсілдері, оқыту құралдары, оқытудың жана технологиялары зерттеліп келеді. Қазіргі қоғам жағдайында болашақ мұғалімдерді даярлайтын жоғары оқу орнының оқытушысы ғылыми ақпаратты жеткізуші ғана емес, сонымен қатар танымдық әрекетті ұйымдастырушы болуы тиіс. Сондықтан оқу үрдісінің қарқынын күшейту және сапасын арттыру қажеттігі туындайды.

Білімді ақпараттандыру – бұл оқу қызметін, оқу нәтижелерін бақылау мен өлшеуді, оқудан тыс қызмет пен тәрбиелеу үдерістерін, ғылыми-зерттеу қызметін және ғылыми әдістемелік қызметті, сол сияқты ұйымдастыру-басқару қызметін ақпараттандыру болып табылады. Бүгінде ақпараттық технологиялар Қазақстанда қоғамның зияткерлік қабілеттерінің үдерісінде, оның білім беру жүйесі мен мәдениетінің дамуында ерекше маңызды болып табылады.

М.Қ. АСЕМБАЕВА,
жылуфизика және техникалық физика кафедрасының доценті м.а.

Тарих, археология және этнология факультеті «Мұрағаттану, құжаттар жүргізу және құжаттамалық қамтамасыз ету» мамандығының 2-курс студенттері «Ұлттық мұрағат қоры және мұрағаттар туралы» N 326-І ҚР Заңының қабылданған күніне орай ҚР Президенті Мұрағатының ұжымы ұйымдастырған «Архивисты и архивы Казахстана. ХХ и ХХІ вв.» [1] атты құжаттар мен материалдар жинағының тұсаукесеріне қатысып қайтты.

ТАҒЫЛЫМДЫ ШАРА

Жалпы, құрастырушылар бірінші кезекте Республикадағы мұрағат саласының пайда болғанынан бастап 1990 жылдарға дейінгі мұрағат басшылары жайында мәліметтер беруге тырысқан. Мұнда, сонымен бірге, әр жылдары түрлі басылымдарда жарық көрген сұхбаттар, өмірбаяндар, естеліктер және мұрағат ісінің қалыптасуы мен проблемалары жайлы мақалалар да орын алған.

Мұрағат ардагерлерінің айтқан ойынан, тілегінен жас мұрағатшылардың алары мол болғанын айту керек. Жинақтың ғылымға, мұрағат өміріне және мұрағатшы тағдырына әсерін айта келе ардагерлер жастарды Отанын, ұлтын, мұрағатты, мұрағат мамандығын сыйлауға, жақсы көруге шақырды.

Мұрағат ісіне, оның өткені мен ертеңіне байланысты жиынға қатысу, мұрағат ісі ардагерлерінің сөзін, кенесін тыңдау және осы іс-шараға байланысты мұрағат қызметкерлері дайындаған құжаттық көрмені, Қазақстан Республикасы Президентінің Мұрағаты жарыққа шығарған кітаптардың көрмесін көру негізгі мақсатымыз болатын. Шынында, мұрағат ұйымдастырған жаңа жинақ тұсаукесерінен болашақ мамандар үлкен әсермен оралды.

Ш.Т. БУЛҒАУОВ,
дүниежүзі тарихы, тарихнама және деректану кафедрасының оқытушысы

КӘСІБИ БАҒДАР

Жоғары сынып оқушыларына кәсіби бағыт-бағдар беру жұмыстарын қарқынды жүргізу университетіміздің алға қойған басты бағыттарының біріне айналып келе жатыр.

Шығыстану факультеті Қыр Шығыс кафедрасы жапонтану бөлімінің оқытушылары тек Алматы қаласының мектептерімен шектелмей, Жапонияның Халықаралық байланыстар қорының қаржыландыруымен өткен оқу жылында Ақтау, Атырау, Ақтөбе қалаларының мектептерінде болып келсе, жақында жапон тілі оқытушылары Ниномия Такаши, Самал Боранқұлова, Мәдина Шадаева, Ақмарал Токкариналар Орал қаласының төрт мектебінде, атап айтар болсақ, Назарбаев зияткерлік мектебі, Сейфуллин атындағы №11 дарынды балаларға арналған мамандандырылған облыстық қазақ мектеп-интернат кешені, Батыс Қазақстан облыстық дарынды балаларға арналған мамандандырылған мектеп-интернаты, №40 қазақ орта мектебінің 10-11 сынып оқушыларына

кәсіби бағыт-бағдар беру бойынша арнайы іс-шара өткізіп қайтты.

Аталмыш іс-шараның мақсаты – аймақтағы мектептердің жоғары сынып оқушыларына Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ Шығыстану факультетінде оқытылатын мамандықтар мен жапон тілі және Жапонияға қатысты мамандықтарды таныстыру, сондай-ақ Жапония, жапон тілі мен мәдениеті, Жапонияға оқуға бару мүмкіндіктері жайлы мағлұмат беру болып табылады.

Оның барысында жапон елі, тілі, мәдениеті бойынша танымдық ойын ойнатылып, Шығыстану факультеті мен Қыр Шығыс кафедрасын таныстыратын арнайы презентация, бейнероликтер көрсетілді.

Мәдина ШАДАЕВА,
Қыр Шығыс кафедрасының аға оқытушысы

ҚазҰУ – менің таңдауым

Бүгінгі таңда Қазақстан Республикасы әлем елдерінің арасында қарқынды дамып келе жатқан мемлекеттердің қатарында. Мемлекетіміздің осындай толағай жетістіктерге жетуіне өзінің үлкен үлесін қосып, еліміздің мәртебесін өсірер жалынды жастарға тәрбие беріп отырған Қазақстандағы жоғары оқу орындарының бірі әрі бірегейі – әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті. Тек сапалы білім мен саналы тәрбие беріп қана қоймай, мәдениет пен өнерді, салауатты өмір мен спортты ұштастырып, жастарға үлкен мүмкіндік жасап отырған, Қазақстан жоғары мектебінің қара шаңырағы атанған ұлттық университет әлем елдерінің дүниежүзілік білім беру деңгейінің алдыңғы сабындағы жоғары оқу орындары қатарында, олармен терезесі тең.

ҚазҰУ түлектерінің ішінде тек елімізге ғана емес, басқа алыс-жақын шетелдерге де кеңінен танымал атақты академик ғалым-профессорлармен қатар халық қалаулылары, депутаттар, қаламы қарымды ақын-жазушылар, әнімен жанды тербеген

әнші-сазгерлер, көк байрағымызды халықаралық додаларда желбіреткен спорт шеберлері және басқа да біліктілігі басым мамандар бар.

Біздің университетте білімін шындап жатқан шетелдік талапкерлер де аз емес. Оқу орны жанынан ашылған әр саладағы ғылыми-зерттеу институттары да еліміздің қарышты дамуына, ел экономикасына сүбелі үлес қосатын орталықтар ретінде танылып отыр.

Елбасымыз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың «ҚазҰУ – Қазақстандағы білім беру жүйесінің озық үлгісі, қайталанбас іретасы» деп баға беруі – әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің теңдесі жоқ білім ордасы екенінің тағы бір дәлелі.

Талай талапкердің қол жетпес арманына айналған ҚазҰУ әлі де қарыштай бермек. 80 жылдан астам тарихы бар, мәртебесі биік оқу ордасын әлі талай жетістіктер мен жарқын болашақ күтіп тұрғаны сөзсіз.

Бұл, әрине, біздің, Қазақстан Республикасының өрелі де білімді, талабы мен таланты ұштасқан жастарының қолында!

Бахтыбай УМБЕТБАЕВ,

«Автоматтандыру және басқару» мамандығының 1-курс студенті

Досжан Балабаев

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті – менің бала күннен армандаған оқу орным. Осы университеттің студенті атанғаным мен үшін өмірімдегі ең үлкен қуаныш болды. Еліміздегі еңселі білім ордасы, талай тарланын өсірген киелі қара шаңырақта білім алудың өзі неткен бақыт! Грант иегерлері арасынан өз есімім мен өзім түскен осы білім ордасын көргенімде менен бақытты адам болмағандай көрінді.

Осылайша бір-ақ сәтте арманым ақиқатқа айналды. Сол арман мені өзім қалаған, өзім келемін деп мақсат қойған алып қала – Алматыға алып келді! Тәуелсіз елімнің мәдени ордасының келбеті мені қашаннан да таңғалдыратын. Таза ауа, зенгір көк, аспанмен таласқан зәулім таулар бұлардың барлығы дәл менің арманымдағыдай! Ал, ҚазҰУ қалашығы! Менің қалашығым! Бұл керемет мекенде өтіп жатқан әрбір күнім – мен үшін өмірімдегі ең бір тамаша кезеңдердің бірі. Мұндай қалашықта өмір сүру кез келген студенттің арманы болар.

ҚазҰУ қалашығы – ізгіліктің мекені. Мұнда студенттің сапалы білім алуы үшін барлық жағдай жасалған. Бай кітапхана, тек біздің университетте бар «Керемет» студенттерге қызмет көрсету орталығы, интернет орталығы, тамақтандыру комбинаты, кең стадион, кез келген спорт түріне арналған арнайы залдар, қысқасы адам жанына керектінің бәрі табылатын, өз саясына барша адамзатты сыйдыратындай көрінетін, жылуға толы, көкке оранған тамаша қалашық! Мен өз университетімді мақтан тұтамын!

Шаһризада ОТАРБАЙ,

тарих, археология және этнология факультетінің 1-курс студенті

НЕМІС ПОЭЗИЯСЫ ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕ

Студенттер – болашағымыз, Отанымыздың үкілеген үміті. Ал ұстаздар – өмірін сол жастарға білім беруге арнаған жандар. Студенттеріміздің жақсы оқып, биіктерден көрінуі – біз үшін үлкен қуаныш. «Балапан ұяда не көрсе, ұшқанда соны іледі» деп дана халқымыз айтқандай, талантты студенттерді жетілдіру – ұстаздардың борышы. Студенттерге ағылшын, неміс тілдерін үйрететін шетел тілі кафедрасы оқытушыларының ұстанған қағидасы да осындай.

Heinrich Heine

IM WUNDERSCHÖNEN MONAT MAI

Im wunderschönen Monat Mai,
Als alle Knospen sprangen,
Da ist in meinem Herzen
Die Liebe aufgegangen.

Im wunderschönen Monat Mai,
Als alle Vögel sangen,
Da hab ich ihr gestanden
Mein Sehnen und Verlangen.

ӘДЕМІСІҢ МАУСЫМ АЛДЫ МАЙ АЙЫ!

Әдемісің маусым алды май айы,
Бүршік жарып, ағаш көктеп барады.
Жан пендесін ғашық етіп өзіне,
Жүрегіңе махаббат отын жағады.

Әдемісің маусым алды май айы,
Әсем әнге құстар салып барады.
Тындап әнін жүректерің жылынар,
Армандарың орындалған сияқты.

J.W.Goethe
GEFUNDEN

Ich ging im Walde
So für mich hin
Und nichts zu suchen
Das war mein Sinn.

Im Schatten sah ich
Ein Blümchen stehn,
Wie Sterne leuchtend,
Wie Auglein schon.

Ich wolt' es brechen
Da sagt' es fein:
Sol lich zum Welken
Gebrochen sein.

Ich grub's mit allen
Den Würzlein aus,
Zum Garten trug ich's
Am hübschen Haus.

Und pflanz' es wieder
Am stillen Ort;
Nun zweigt e simmer
und blüht so fort.

ТАПТЫМ

Ну орманның ішінде жалғыз жарым
Терең ойға шомылып келе жаттым.
Әсемдігі соншалық жұлдызға ұқсас,
Көлеңкеден бір шоқ гүл көріп қалдым.

Әсемдігін көрген сайын көз толып,
Алып кетпек болдым үйге үзіп ап.
Шыбын жан гүл екеш гүлде де бар,
Маған қарап төкті жасын мұң шағып.

«Көркіме тамсанғаның жақсы болар,
Бірақ та солдыруың бұрыс болар.
Мен дағы өмір сүріп үздіксіз
Жасай берсем осы жерде дұрыс болар?!»

Мен ойладым шынымен қателестім,
Үзіп алып өмірін өшірермін.
Одан дағы қопарып тамырымен
Гүл бақшаға апарып өсірермін.

Әсем гүлдер арасына апарып,
Егіп қойдым тамырымен қопарып.
Сұлулығын өшірмесін деп оны
Дейін қойып, баптап жүрдім суарып.

К.А. ЖИРЕНШИНА,

шетел тілі кафедрасының аға оқытушысы

Стартовала 44-ая традиционная спартакиада «Здоровье» среди профессорско-преподавательского состава, сотрудников и докторантов университета

ПЕДАГОГИКА: НОВЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ

В КазНУ есть замечательная традиция: в рамках акции 100 книг преподаватели организуют различные образовательные мероприятия, направленные на умственное развитие личности.

КазНУ по дисциплине «Педагогика», но и педагоги по всей республике. Так, кафедра педагогики и образовательного менеджмента организует и обучает инновационным формам и методам в образовательном процессе: на факультете журналистики КазНУ организован республиканский семинар «Инновационные формы и методы преподавания дисциплин в школе»; на базе ФАО «НЦПК Өрлеу» РИПКСО проведен воркшоп «Инновационные формы преподавания дисциплин в школе» для слушателей курсов в рамках сотрудничества казахстанской школы РИПКСО и КазНУ; в Республиканском учебно-оздоровительном центре «Балдаурен» (г. Щучинск) организованы тьюторские площадки для учителей Казахстана «Инновационные формы проведения мероприятий в учебно-воспитательном процессе школы»; на базе школы им. К. Байсеитовой в период

осенних каникул был проведен мастер-класс «Инновационные формы в учебно-воспитательном процессе в школе» в рамках республиканского семинара учителей музыкальных школ «Подходы и перспективы развития музыкального образования в современной школе».

Таким образом, подтверждается, что КазНУ является лидером по внедрению инновационных подходов в педагогической деятельности в стране. И шаги конкурентоспособности выпускников напрямую связаны с внедрением инновационных подходов в преподавании в вузе. Огромное значение в реализации инновационных подходов имеют подготовленность педагогических кадров и навыки педагогического мастерства.

З. М. САДВАКАСОВА,
к.п.н., доцент кафедры педагогики и образовательного менеджмента

Қоғамдағы жетімдік – бұл ХХІ ғасыр мәселесі. Онымен күресу керек. Қазақстандағы ерекше жоба – «Ана үйі» қоғамдық қоры осы көзқарасты берік ұстанады. Қиын жағдайға түскен жас аналарға көмек беретін қордың жұмысына қолдау білдіру мақсатында «Айналады нұрландыр» жобасы аясында филология және әлем тілдері факультеті шетел филологиясы және аударма ісі кафедрасының оқытушылары мен студенттері бірқатар қайырымдылық шараларын ұйымдастырды.

Қамқорлық

Қазіргі уақытта Қазақстан бойынша «Ана үйі» жобасының 17 қалада 27 орталығы жұмыс атқаруда. Жоба бүгінгі таңда 1037 балалы анаға көмек көрсеткен. Бұл жобаның мақсаты – жас аналарға өмірдің қиын сәттерінде моральды және қаржылай көмек көрсету. Ұйымдастырушылардың айтуынша, аналарға тұрақты өмір сүру үшін тағы да бір мүмкіндік беру керек, осылайша балалар толыққанды отбасылы болуына мүмкіндік пайда болады. Психологтардың көмегімен көптеген аналар отбасыларымен қарым-қатынасын қайта орнатқан. 2014 жылы «Ана үйі» жобасы Қазақстанда ең мықты қоғамдық жоба ретінде танылды.

Студенттерді осындай қоғамдық шараларға тартудағы мақсат – олардың ел тағдырына деген жеке жауапкершілігін, белсенді азаматтық ұстанымдарын қалыптастыру әрі шындау, оларды өзін-өзі басқару шараларына бағыттау бойынша ұйымдастыру қабілеттерін арттыру, топтық бірлікті сезінуге үйрету болып табылады. Шетел филологиясы және аударма ісі кафедрасы оқытушылары – А. Аушахман, Ә. Бектұрова, А.Алимбаевалардың ұйымдастыруымен өткізілген шара нәтижесінде студенттер аналар үйіне классикалық әдебиет және балаларға арналған әдебиеттер, ойыншықтар, жас балалардың шығармашылығын дамытуға арналған құрал-жабдықтар сыйға тартты.

Сондай-ақ кафедра ұжымы аталмыш қорға тұрақты түрде көмек көрсетуді жоспарлауда. Студенттерді интеллектуалды тұрғыдан жан-жақты мәдени тұлға ретінде дамытуда, олардың бойына жалпы адами құндылықтарды сіңіруде, күрделі жағдайларды шешуге бейімдеуде мұндай шараларды өткізудің маңызы зор деп білеміз.

А.Т. АУШАХМАН,
шетел филологиясы және аударма ісі кафедрасының оқытушысы

«ЖЕТІМ КӨРСЕҢ, ЖЕБЕЙ ЖҮР»

Қазақ елі ерте заманнан жетімі мен жесірін жылатпаған. Халқымыз бала саны мен тәрбиесіне айрықша көңіл бөлген. Қазіргі заманда дүние жүзінде 2 млрд-тан астам бала бар. Өкінішке қарай, барлық елдерде көптеген балалар отбасынан тыс өмір сүруде. Осы орайда балалардың жабырқаған көңілін көтеру, қолдау білдіру мақсатында жуырда ҚазҰУ колледжінің оқытушылары мен білім алушылары бірігіп, Алматы қаласындағы «Үміт» балалар үйіне барып қайтты.

Ресми ақпараттарға сүйенсек, республикамызда 75000 жетім бала бар екен. Жетім қалған балалардың негізгі бөлігі білім беру және әлеуметтік қорғау органдарының мекемелерінде тәрбиеленуде. Мұндай мекемелерде бала, бірінші кезекте, ата-анасының қамқорлығына зәру, бұл оның табиғи дамуына кері әсер етіп, нәтижесінде ауыр психологиялық салдарларға әкелуі мүмкін. Соңғы жылдары Қазақстанда жетім балаларды асырап алуға ниет етушілер

көбейіп отыр. Былтыр қайырымды жандар 3712 жетім баланы өз отбасыларының тәрбиесіне алып, мейірім-шапағаттарына бөлепті. Қараушысынан айрылған жетім балаларды асырап алу саны да жыл санап артуда. Осыдан екі жыл бұрын қазақстандықтар 2773 баланы, ал оның алдыңғы жылдары 3044 баланы өз отбасыларына алыпты. Мұның өзі өз ішімізде бала асырап алу жақсы үрдіске айналып келе жатқанын көрсетеді.

Қайырымдылық шара барысында жаңа жыл мерекесіне орай балаларға арнап концерт қойылып, арнайы сыйлықтар тапсырылды. Бүлдіршіндерге көтеріңкі көңіл күй сыйлаған ойындар ұйымдастырылды. Мұндағы мақсат – білім алушыларды адамгершілік, мейірімділік, ізгілік, ізеттілік қасиеттеріне баулу. Әрбір адам баласы дүниеге жетім болу үшін келмейді. Сондықтан да қатыгездікке жол бермей, рухымыз биік, адамгершілігіміз жоғары болсын!

А.А. ЕГЕУБАЕВ,
колледж оқытушысы;
А.К. ОМАРОВА,
колледж директорының орынбасары

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық
университетінің
ректораты

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

Бас редактор м.а.: **Әйгерім ӘЛІМБЕКОВА**
Жауапты хатшы – **Дариға АМАНКЕЛДИЕВА**
Тілшілер: **Айгерім КАМАЛДИНОВА, Елдана ТОҚБАЙ**
Дизайнер – **Досжан БАЛАБЕКҰЛЫ**
Фототілші – **Марат ЖҮНІСБЕКОВ**
Корректорлар: **Гүлмира БЕКБЕРДИЕВА, Әйгерім ИМАНҒАЛИЕВА**

МЕКЕНЖАЙЫ:

050040, Алматы қ., әл-Фараби даңғылы, 71,
ректорат, 11-қабат, №1104 бөлме.
Байланыс телефоны:
377-33-30, ішкі: 11-94,
тікелей: 377-31-48.

Электронды мекенжай:
kazuniver-gazeti@mail.ru

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп,
беттелді. "Бизнес-Информ" баспаханасында басылды
Тел.: 2-93-09-09

Бағасы келісім бойынша.

Таралымы 1000 дана
Тапсырыс №2

- Жарияланған мақаладағы автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді.
- Редакцияға түскен қолжазба қайтарылмайды, үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды.
- «Қазақ университетіне» жарияланған мақала көшіріліп басылса, сілтеме жасалуы міндетті.
- Жарнама мәтініне жарнама беруші жауапты.